



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

362.54

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszá

362.54 1916

Szerző:

Cím: Ahol tizenkétezer emberre
főznek

Forrás:

Világ

Bp.

(Hely)

916 II. 26

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Ahol tizenkétezer emberre főznek

A főváros kezdeményezésére s a társadalmi jótevékenység hozzájárulásával tíz-tizenkétezer embert ellátó konyha épült melynek célja a háborús nyomor enyhítése. Ez az épület már befejezetten áll az Üllői-ut és Hungária-körút sarkán, üzembe hozásának nincs más akadályva, mint bizonyos adminisztratív formaszakok, melyeknek — a közhangulat nyomása alatt, — minél hamarabb el kell intéződniök, annyira sürgős, annyira fontos feladat vár manapság egy ilyen nagyarányú központi konyhára. Hogy milyen rendszerrel fog a konyha dolgozni, gyakorlatban hogy kerül majd tizenkétezer ebéd a fogvasztók asztalára, arról a hivatalos közegek ma még nem akarnak nyilatkozni. Annyi azonban bizonyos, hogy nem a népkonyhák helyett fog a központi konyha működni, nem is fog husz-harminc filléresebédeket szállítani s a szétosztásnak sem lesz az az alamiznaszerű jellege, mely a megszorult közép- s az önérvényesebb munkásosztályt mindig távoltartotta a népkonyhák küszöbétől. A központi konyha ebédjeinek díja a beszerzés árát fogja megtéríteni: hatósági kezelésben s a tömegfogyasztás mellett ez természetesen alacsonyabb, mintha minden egyes háztartás maga eszközli bevásárlásait. De nemcsak pénzt takaríthat meg általa a fogvasztó, hanem mindenekelőtt, s ez ma szinte fontosabb, időt. Azt az időt, melyet a kiszolgáltatót sorsu asszony minden egyes nyersanyag-cikkért külön kénytelen elpocsékolni a hatósági bódék előtt, megvonva az időt munkájától s gyermekei felügyeletétől és maga elszemélyesve mindazt a testi-lelki kint, melyet az aszfalton való végtelen ácsorgás ma, télnék idején, jelent. Tizenkétezer száj, csak tizenkétezer száj, való igaz, nem terhelmentesíti a helyzetet. Százezernél is több késő

ebéd kellene, hogy talán beszűnne az utcák dermedt bucsufárata. De tizenkétezer már szép és jó kezdetnek és ennyi is már elvégzett kötelesség a szociális feladaton.

Milyen az épület, hol ennyi ember számára tudnak megfőzni ebédeket? Milyen! A maga nemében szinte tökéletes. Sokkal nagyobb apparátus kell pedig egy tizenkétezeremeres konyhához, mint azt a laikus ember konyha fogalma alatt elképzei. Ez szinte nem is konyha, hanem gyár. A földszintet, az élelmiszerraktárakon kívül, gépek burtozzák: villamerőt fejlesztő gépek, gőzt és meleg vizet termelő kemencék, a konyhába szolgáló légtisztító gép, a hűtő-kamrákat szabályozó fagyasztó készülékek. Mert az ételt fenn az első emeleten nem tüzőn, hanem gőztartályokon forralják. A konyhát fullasztó kipárolgások borítanák el, ha a felszívó kürtők nem dolgoznának, mert itt huszonnégy üst rotog egy szerre és minden üstben négyszáz liternyi étel forr. A hűtő-kamrák, hol oly nagymennyiségű husneműt rak tároznak el, nem szolgáltatják ki magukat a jég beszerzése és olvadási aránya változatainak. A hűtés tehát vegyi úton, csövekben körforgó ammóniak-összetétel által történik. A nyersanyag elkészítése pedig — ilyen arányu fogvasztás mellett — nem végezhető kézimunkával. Erre való a konyhatechnikai gépek, melyek a soküstös konyhaterem körül koszoruban sorakoznak s melyeket a földszint dinamói hajtanak; a darálógép a kolbász-gyárban, a burgonyamosó, hámozó, metélő és megtörő gépek a főzelék-gyárban" (a kések átcserélésével minden egyéb főzeléket is itt lehet tisztítani s felaprózni), a dagasztó-, nyújtó- s vágógépek az ugynevezett tésztagyárban. Mindent a gép végez el, az emberi beavatkozás csak beigazításra és felügyeletre szorítkozik. Így lehetséges, hogy tizenkétezer, sőt igyekezettel: tizenötezer ebédet és 60—70 al-

kalmazott el tud készíteni. A konyhagépek célszerűsége Németország gyakorlati kezét dicséri. Berlinben épültek, ugyancsak háboruban, hasonló berendezésű tömegkonyhák.

A központi konyha, így, ahogy felépült, tökéletesnek látszik a maga mérvoltában. A szándék, a terv s az elvi megvalósulás ezideig hibátlanak tűnik. De hogy rendeltetése céljának mily arányban felel meg, azt csak a gyakorlat fogja bizonyítani. A most megoldandó feladat: a szervezés. Várjuk és sürgetjük, hogy ez legjobb belátással s a szociális igazságosság alapján mihamarabb bekövetkezzék.